

Museum it Tsiispakhûs Wommels

Beleidsplan 2019-2024

Stichting It Tsiispakhûs Wommels

STICHTINGSGEGEVENS

Stichting It Tsiispakhûs ingeschreven bij de Kamer van Koophandel registratienummer 41002558.

Stichting It Tsiispakhûs is per 01-01-2000 door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) fiscaal nummer. 805489034 en dossiernummer 65144

Stichting It Tsiispakhûs bankrekeningnr. NL13 RABO 0372 000 835

Het adres secretariaat van Stichting:

Ald Hiem 2 8731BR Wommels Telefoon: 0515-331408

@mail adres: info@tsiispakhuis.nl

1. Inleiding

1.1 Historische context

Het museum it Tsiispakhûs is gevestigd in een voormalig kaaspakhuis in het dorp Wommels. Gebouwd in 1905 heeft het als zodanig dienstgedaan tot in de zeventiger jaren van de vorige eeuw. Het pakhuis is uitwendig geheel in de oorspronkelijke staat gerestaureerd en is als Rijksmonument geregistreerd. Het markante gebouw herinnert aan de levendige kaashandel in de vorige eeuw, toen veel kleine handelaren in dit dorp de kaas van de boeren en later van de vele kleine zuivelfabrieken in de streek opkochten, opsloegen om te rijpen en vervolgens verhandelden.

In 1985 is de stichting "it Tsiispakhûs" opgericht, met als doel de instandhouding van dit historische gebouw met een functie die paste bij het pand en de locatie in de regio. Het antwoord werd gevonden in een nieuw bestaan als museum, waarin in de eerste jaren tentoonstellingen met een totaal verschillend karakter bv. de "Striid tsjin it wetter" en - pas later - de historische ontwikkelingen in de zuivel centraal stonden.

Sinds 1985 is de stichting "it Tsiispakhûs" bezig met het verwezenlijken van de doelstellingen van de stichting. De doelen zijn gedurende twee decennia met veel inzet nagestreefd. Het resultaat was een museum gebaseerd op ons culturele erfgoed, dat zijn plaats en bestaansrecht ruimschoots heeft bewezen.

In begin van deze eeuw bleek "de fut wie d'r wat út". Het aantal bezoekers liep sterk terug, het enthousiasme onder de vrijwilligers eveneens en de tentoonstellingen begonnen trekjes van sleetsheid te vertonen. Ook aan het gebouw zelf waren nogal wat op- en aanmerkingen te maken met betrekking tot het onderhoud. In de periode 2007-2009 is het bestuur geheel vernieuwd. Na een periode van nadenken én discussie over hoe nu verder, is in 2008 besloten om het roer volledig om te gooien. Het oude thema van de "Strijd tegen het water" besloot men te vervangen door het thema dat beter paste bij het gebouw en de omgeving, "zuivel". In 2008 bleef het museum het gehele seizoen voor publiek gesloten. Die tijd werd o.a. gebruikt om de oude collectie te inventariseren en terug te brengen naar de rechtmatige eigenaren en voor restauratiewerkzaamheden aan het pand. Daarnaast werd een traject opgestart om subsidies voor restauratie en herinrichting van het museum te verwerven.

In verband met de beperkte middelen werd de herinrichting en de restauratie stapsgewijs uitgevoerd. In 2009 kon de begane grond weer worden opengesteld voor het publiek. Dat seizoen werd in samenwerking met het Verzetsmuseum de tijdelijke expositie "Luchtoorlog boven Friesland 1940-1945" getoond. 1 mei 2010 ging de trap naar de eerste verdieping ook weer open waar een voorzichtige zuivalexpositie was ingericht.

Museum it Tsiispakhûs kende in de eerste jaren van haar bestaan geen helder collectiebeleid noch een beleidsplan. De invulling van exposities (maar ook het onderhoud aan het gebouw) werd altijd per seizoen opgepakt en uitgevoerd, praktisch als tegelijk pragmatisch. Door zowel het verloop in het bestuur als in de groep vrijwilligers was de koers van het museum niet meer duidelijk.

Vanaf 2010 werden stappen gezet richting een professionalisering van het museumbeleid. De eerste stap was het behoud van de verkregen museumregistratie want "het wilde daarmee een echt museum blijven". Voldoen aan de eisen voor het certificaat betekende een professionalisering van het "runnen" van een museum. Eén van de eisen was het bezit van een beleidsplan voor het museum.

Redenen genoeg voor een heldere toekomstvisie, uitgewerkt in het meerjarenbeleidsplan 2010-2015 dat in maart 2010 is geboren.

De doelen genoemd in dit beleidsplan werden echter niet gerealiseerd. De uitvoering van het in het beleidsplan opgenomen collectiebeleid vertoonde nogal wat haperingen en de hierin verwoorde strategie en voornemens werden niet opgevolgd. Er deden zich in de kerncollectie archeologie ernstige belemmeringen op alle gebied voor, met gevolg dat deze nooit gepresenteerd is aan het publiek.

De andere kerncollectie betreffende de zuivelhistorie groeide wel en met de inmiddels verworven en de geleende objecten kon een permanente tentoonstelling op de eerste verdieping worden getoond.

Omdat een invulling voor de begane grond in het museum ontbrak werd besloten wisselexposities te gaan organiseren. Het toenmalige bestuur heeft daartoe 'locale' kunstenaars uitgenodigd in het museum te exposeren.

Hieraan hebben beeldend kunstenaars zoals de wereldberoemde viltkunstenaar Claudy Jongstra, kunstschilders Marten Sybesma, Theo Onnes en ook architect Rein Hofstra gehoor gegeven.

Maar de grote tegenstelling tussen kunst op de begane grond en zuivelhistorie boven lokte kritiek bij het publiek uit en bevredigde het bestuur evenmin. Dit leidde, naast het opraken van geschikte locale kunstenaars, in 2016 tot het besluit beneden wisseltentoonstellingen op te zetten, die wel een verbinding ie met zuivel hadden maar dieper ingingen op een bepaald thema.

De eerste dusdanige wisselexpositie behandelde het thema 'melkvervoer', met het accent op het transport in de tijd rond het ontstaan van de eerste 'melkfabrieken' en in de winter, naast de aandacht voor het leven van de melkvaarder of- rijder. Vooral die rol van de mens in de geschiedenis van de zuivel in breed verband willen we in de toekomst vaker accentueren.

Was er in 2009 al sprake van een totaal vernieuwd bestuur, in de periode van 2016 tot 2018 had het museum ook te kampen met enkele bestuursleden die hun zetel ter beschikking stelden. Reden hiervoor waren een tegenvallende affiniteit met het museum, zich niet kunnen vinden in het veranderende museumbeleid e.d., met gevolg dat er tot dit jaar 2019 een tweemanschap aan het roer van het museum stond. Opvullen van de lege stoelen slaagde niet vlot met een onvermijdelijk gevolg, dat het bestuur niet aan alle taken toe kwam bijv. niet aan het uitvoeren van een adequaat museumbeleid. Toch is de conclusie, dat er ondanks de minimale bezetting een naar buiten toe maximale inspanning is geleverd, gerechtvaardigd.

Uit het bovenstaande relaas blijkt duidelijk dat het verlopen beleidsplan 2010 -2015 niet meer dekkend en verouderd is en moet worden herzien. Het beleidsplan moet worden geactualiseerd en op vele onderdelen aangepast, wil het museum zich tot en met 2024 verder ontwikkelen.

Met dit nieuwe beleidsplan 2019 -2024 hopen we te voldoen aan:

- a) de eisen voor continuering van de status 'Geregistreerd Museum'
- b) de basisvoorwaarden voor toekomstige subsidieaanvragen
- c) de functie van richtinggevend document voor het bestuur bij het maken van keuzes

De in 2018 doorgevoerde gemeentelijke herindeling is ook aanleiding het beleidsplan te herzien. Behalve dit plan is een afzonderlijk nieuw collectieplan opgesteld waarin uitgebreid de aspecten van de collectie aan bod komen. Het nieuwe collectieplan is uitgebreider dan dit beleidsplan, omdat de collectie dé belangrijkste pijler onder het museum is. Voor sterke en zwakke punten, voor aard en samenstelling van de collectie, voor kansen en bedreigingen en de positie van het museum, zie het collectieplan 2019 -2024.

De rol die het museum in de samenleving speelt komt in de paragrafen 'Organisatie' en 'Marketing' aan de orde. De gemeente Súdwest Fryslân kent het museum, zo heeft men laten weten, een belangrijke rol in de gemeenschap toe als bewaker van cultureel erfgoed. Dezelfde conclusie trok de Museum Federatie Friesland na haar onderzoek in 2016 over de positie van het museum.

Met deze uitgebreide inleiding wil het museum een duidelijk uitgangspunt markeren van waaruit het museum in 2019 gaat vertrekken en volgens het nieuwe 'spoorboekje' gaat rijden.

Kaders en beleidsvoornemens waarlangs het museum zich verder wil ontwikkelen worden helder benoemd. Het museum wil met vernieuwende presentaties, met aanscherping van de zorg voor de collectie en het publiek, stappen blijven zetten richting een actief en ambitieus tentoonstellingsbeleid, met hopelijk een verdere groei van de bezoekersaantallen tot gevolg.

1.2 Missie & doelstellingen

In 1985 is de "Stichting it Tsiispakhûs" opgericht. Volgens de statuten heeft de stichting als bijzonder doel de "instandhouding van het voormalige kaaspakhuis gelegen aan het Ald Hiem te Wommels".

NAAM EN ZETEL: -----
 Artikel 1. -----
 De stichting draagt de naam stichting "Stichting It Tsiispakhûs" en is gevestigd te Wommels, gemeente Litterseradiel. -----
 DOEL: -----
 Artikel 2. -----
 Het doel der stichting is in het bijzonder de in standhouding van het voormalige kaaspakhuis gelegen aan het Ald Hiem te Wommels. -----
 MIDDELEN: -----
 Artikel 3. -----
 De stichting tracht dit doel te bereiken door: -----
 genoemd gebouw zodanig te beheren en in te richten, dat het zijn uitwendig en oorspronkelijk karakter behoudt en tevens dienstbaar kan zijn aan de culturele, educatieve en maatschappelijke belangen van de inwoners van het dorp Wommels en naaste omgeving, in het bijzonder de culturele, educatieve en maatschappelijke belangen van de jongeren. -----
 De stichting beoogt niet het maken van winst. -----
 Artikel 4. -----
 Het werkgebied van de stichting is hoofdzakelijk het gebied van het dorp Wommels en naaste omgeving. -----

Statuten St.it Tsiispakhûs

De stichting tracht dit doel te bereiken door: zie statuten hierboven.

Artikel 3, tweede helft van de statuten, heeft betrekking op de museale functie van het gebouw en is uitgewerkt tot de volgende hoofddoelstellingen:

- a) Het in stand houden van het kaaspakhuis én het museum it Tsiispakhûs en met behulp van de museumcollectie genoemde belangen behartigen;
- b) Het verzamelen, bewaren, registreren, conserveren en presenteren van het cultureel erfgoed die getuigenissen zijn van de mens en zijn relatie met de zuivel, de zuivelproductie, de zuivelhistorie en de melkveehouderij in Friesland en omgeving, wat betreft materiële als ook immateriële overleveringen, dit in een breed perspectief;
- c) De bezoeker kennis laten nemen met en kennis verrijken van het cultureel erfgoed door het presenteren en de verklaring over het gebruik, over de culturele en de maatschappelijke achtergronden van deze materiële kenmerken, alsmede over de tijdsperiode waarin deze zijn vervaardigd en toegepast;
- d) Het presenteren van de collectieonderdelen in hun onderling verband;
- e) Zorgen voor de faciliteiten dit te realiseren en een goede gastvrijheid te waarborgen..

Vertaald naar concrete doelstellingen betekent dit:

- a) Het opzetten en in stand houden van een één of twee jarige tentoonstelling op een cultureel,

- een historisch of een actueel gebied onder punt (b) hierboven beschreven;
- b) Het opzetten en in stand houden van een permanente (zuivel)expositie op de kaaszolder waar ook ruimte is voor presentaties, lezingen of bijeenkomsten;
 - c) Het opzetten en in stand houden van een depot op de zolder;
 - d) Het verwerven van subsidies ten behoeve van restauratie én onderhoud van het gebouw en ten behoeve van het opzetten van exposities onder de punten a en b;
 - e) Het opzetten van activiteiten ter promotie van de naamsbekendheid en een grotere publieke belangstelling. Denk hierbij aan het actueel houden van de website, het maken van folders en aan publieksactiviteiten zoals lezingen, rondleidingen, lespakketten of open dagen;
 - f) Het streven naar professionele inrichting van het museum en presentatie van de collectie. Denk hierbij aan panelen, vitrines, verlichting en audiovisuele presentatiemiddelen;
 - g) Het streven vrijwilligers en donateurs structureel te informeren en te betrekken bij activiteiten van museum it Tsiispakhûs.

De missie van de St. it Tsiispakhûs laat zich als volgt samenvatten:

- Het museum wil de (Friese) zuivelgeschiedenis en - cultuur zichtbaar maken en laten herleven ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk maken voor het publiek en niet gericht zijn op het maken van winst. Het wil de (im)materiële kennis en getuigenissen van de beroepsbevolking en zijn omgeving tonen, verwerven, behouden, registreren, presenteren en bezoekers hierover informeren voor doeleinden van educatie en recreatie.
- Uitgangspunt hierbij is tweerichtingsverkeer; het museum dient als orgaan voor het delen van kennis en verhalen. Museum it Tsiispakhûs wil tonen hoe sterk de melkveehouderij en hiermee verwante ambachten met de Friese samenleving verbonden waren.
- Het verrichten van handelingen die verband houden met vorenstaande.

Museum it Tsiispakhûs sluit zich aan bij de museumdefinitie van de International Council of Museums (ICOM). Volgens deze definitie is een museum: *“Een permanente instelling ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor publiek, niet gericht op het maken van winst, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, behoudt, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegens”*.

De statuten, missie en doelstellingen en de ICOM definitie vormen samen het kader waarbinnen museum it Tsiispakhûs opereert. De Ethische code voor Musea vormt de leidraad voor het handelen van bestuur en vrijwilligers (zie ook paragraaf personeel).

1.3 Aanpalend beleid gemeente Súdwest Fryslân

Sinds 1 januari 2018 resulteert Wommels, onder invloed van een gemeentelijke herindeling, onder de gemeente Súdwest Fryslân. De gemeente Súdwest Fryslân hanteert een eigen museumbeleid. Omdat er nog geen nieuw beleid voorhanden is in de nieuwgevormde gemeente kunnen we in dit verband niet anders dan terug vallen op het vigerende museumbeleid van de afgelopen jaren van genoemde gemeente.

Met vaststelling van onderhavige Nota Museumbeleid beoogde de gemeente het volgende:

A. Kwaliteitsverbetering & toekomstbestendig

- Wij houden alleen die musea in stand, die op kwalitatieve wijze bijdragen aan het bewaren, ontwikkelen en uitdragen van de identiteit en de geschiedenis van onze gemeente.

- Wij willen toekomstbestendige musea ondersteunen, die cultureel ondernemerschap tonen. Hiermee bedoelen we musea, die proberen zoveel mogelijk betalend publiek te interesseren voor een museumbezoek en streven naar een sluitende exploitatie van de 'onderneming', die hun financiën op orde hebben en mogelijk naast de gemeentelijke subsidie (ook) andere inkomstenbronnen aanboren.
- B. Focus op publiekstaak & collectietaak
- Wij vinden het belangrijk dat aan de bezoeker een verhaal wordt verteld, dat er educatiebeleid wordt ontwikkeld en gewerkt wordt aan mogelijkheden om meer of ander publiek te trekken (denken in doelgroepen) en dat de collectie wordt geregistreerd, ontsloten en toegankelijk gemaakt voor het publiek.
 - We ondersteunen musea die voldoende publieke interesse hebben. Dit naar aard en schaal van het museum.
- C. Innovatie & samenwerking
- Wij willen museale innovatie stimuleren, zodat beter kan worden ingespeeld op de (veranderende) behoeften van het publiek, gewerkt kan worden aan deskundigheidsbevordering van de vrijwillige medewerkers en het (betaald) personeel en de doelmatigheid van de museale informatievoorziening vergroot wordt.
 - Ook stimuleren en versterken we de samenwerking tussen de musea onderling en met andere instellingen.

Op het punt van samenwerking heeft de verdere invulling van het gemeentelijk beleid geleid tot een oriënterend onderzoek onder de negen geregistreerde musea in Súdwest Fryslân waaronder museum it Tsiispakhûs, om te komen tot een samenwerkingsverband. Het museum is lid van de Museum Federatie Friesland en maakt graag en regelmatig gebruik van de daar beschikbare kennis.

2. Collectie

Zie hier voor het Collectieplan it Tsiispakhûs 2019-2024.

3. Bezoekers

3.1 Samenstelling en omvang

Het museum kent een gemengd publiek te verdelen in individuele dorps-streek- en provinciebewoners, geïnformeerd publiek, gezinnen met kinderen, schoolklassen, groepen en een weinig passanten. Deelname in 2015 aan de 'Publieksmonitor' leverde te weinig data op om een bezoekersbeleid op af te stemmen.

Beperkende factoren voor de publieksdoelstellingen van het museum zijn:

- de locatie in een niet toeristische regio
 - de aard en samenstelling van de collectie
 - het ontbreken van andere locale attracties.
 - sporen van het zuivelverleden in de Greidhoek zijn in verhalen maar nauwelijks fysiek meer aanwezig.
- Door de toenemende concurrentie in de vrije-tijd sector is het veroveren van het publiek lastiger en moet het museum meer een beleving worden. We verwachten dat wisselexposities een bijdrage leveren ons publiek vast te houden, nieuw publiek te animeren, maar het gaat ook andere eisen stellen. Open Dagen blijken zeer in trek te zijn en extra publiek te genereren. Mits de kosten hiervoor laag of subsidiabel zijn kan hierop in de toekomst een focus liggen. Een belangrijke bijdrage aan de entreegelden levert het bezoek in groepsverband op, een vermaak dat het museum steeds heeft gestimuleerd. Groepen zijn ook buiten openingstijden welkom en maken gebruik van de gratis in- en rondleiding, waarbij frequent sprake is van tweerichtingsverkeer zoals in de missie is benoemd. Groepsbezoek kan als een prioriteit worden beschouwd in de werving van publiek. Museum it Tsiispakhûs wil ook meer prioriteit leggen op het bezoek van schoolklassen, omdat individueel bezoek uit die leeftijdsgroep sterk achterblijft. Zie onder Educatieve taken.

De omvang van het aantal bezoekers schommelt rond de 1000 per jaar.

3.2 Publieksactiviteiten

Presentatie van de collectie

De permanente opstelling van drie deelcollecties, samen de kerncollectie vormend, is de belangrijkste pijler onder het museum en blijft invulling geven aan de geformuleerde missie en doelstellingen. Veranderingen in de vaste presentatie zijn de komende tijd niet nodig, te meer niet om de positionering en profilering van het museum te kunnen continueren. Indien de kwaliteit van een object in een deelcollectie met een soortgelijk of identiek object kan worden verbeterd, presenteren we dit. De ruimte en de faciliteiten in het museum zijn zeer beperkt en dit knelpunt is niet aan te passen. Verbeteringen betreffende de begeleidende publieks-informatie of documentatie zijn wel gewenst.

Zie collectieplan 2019-2024 .

Wisseltentoonstellingen

Voor de begane grond staan 1-2 jarige exposities op het programma. Deze tentoonstellingen behandelen, zoals in de inleiding is te lezen, altijd een specifiek thema en zijn verdiepend bedoeld.

Voor de inrichting zijn beperkte financiële middelen beschikbaar en daarom is een twee jarige openstelling te prefereren boven een kortere. Personele middelen staan het bestuur bij de inrichting beschikbaar. Knelpunt bij de opzet van wisseltentoonstellingen is het gebrek aan kennis op gebied van ontwerp en vormgeving. Tijdelijke exposities zijn voor dezelfde doelgroepen als voor de vaste expositie bedoeld maar ook met de verwachting een ander publiek te trekken. Het kwaliteitsniveau van de wisselexpositie 2019 kan als voorbeeld dienen voor toekomstige wisseltentoonstellingen, maar de kwaliteit van een wisselexpositie is zeer thema gebonden. Reclamebureau 'Opvallend' in Wommels is bereid mee te denken bij het inrichten van wisselexposities.

Het museum maakt voor objecten of adviezen bij wisselexposities graag gebruik van materiaal en kennis aanwezig in het Fries Landbouwmuseum.

Educatieve taken

Deze specifieke vorm van publieksbegeleiding heeft prioriteit binnen het museum. Dit is duidelijk waarneembaar tijdens het overdragen van informatie over voorwerpen in de collectie bij een rondleiding. Het museum wil de komende tijd inzicht en achtergrond bij meerdere objecten uitbreiden. Voor deze verdieping kunnen we niet een beroep op de vrijwilligers doen, maar zullen we ons moeten oriënteren op de inzet en de aanschaf van hedendaagse presentatietechnieken. Het bestuur volgt hiertoe al nauwlettend de subsidiemogelijkheden die specifiek voor dit doel worden opengesteld. Op zaal is een tekstmap beschikbaar waarin de naam, de Friese vertaling en bij een aantal objecten een korte uitleg is te lezen. Dit is een goedkope en ietwat armoedige presentatie die verbetering behoeft.

Een specifieke educatieve taak van het museum wordt bij het bezoek van schoolkinderen uit groep 5 t/m 8 uitgevoerd. Zij volgen een 1,5 uur durend educatief en op hun niveau afgestemd programma, dat door vier educatieve vrijwilligers van de KEK-commissie wordt begeleid. Dit aanbod wordt nog steeds door basisscholen goed afgenomen. Het museum organiseert 's winters lezingen, een verhalenavond en een filmmiddag, die goed worden gewaardeerd en bezocht.

Publicaties

Op dit ogenblik wordt er niet gedacht aan het uitbrengen van publicaties. Het museum gebruikt de website om mensen te informeren over het bestaan van het museum, de belangrijkste kenmerken en de openingstijden. Om vooral een jonger publiek te bereiken is het museum aanwezig op social media en zijn cursussen, o.a. georganiseerd door de MFF over deze technieken gevolgd en zullen, indien de gelegenheid zich voordoet, bijgewoond gaan worden.

Gastvrijheid

Zoals al bij de hoofddoelstellingen aangegeven is het beleid van het museum ook “een goede gastvrijheid waarborgen”. Doel is vóór het begin van elk museumseizoen de vrijwilligers (de gastvrouwen en -heren) erop attenderen dat zij de eerste kennismaking voor de bezoeker met het museum zijn en dat ze een meerwaarde hebben en invulling kunnen geven aan de functie van gastheer of- vrouw. We moeten echter rekening houden met de volgende beperkingen en voorzieningen:

- * Van de vrijwilligers wordt een bepaalde mate van professionaliteit verwacht maar kan niet worden geëist.
- * De bereikbaarheid van het museum is goed; er is voldoende (gratis) parkeergelegenheid en de bus stopt om de hoek. De bewegwijzering in het dorp kan echter worden verbeterd; de vrijwilliger plaatst tijdens de openingsuren een stoepbord.
- * Alleen de begane grond is bereikbaar voor mensen met een rolstoel; er is geen lift.
- * Er zijn geen voorzieningen voor blinden en slechthorenden.
- * Bij uitzondering is koffie of thee verkrijgbaar; een museumwinkel ontbreekt.
- * De sanitaire voorzieningen zijn voldoende, ook voor gehandicapten.
- * Ook buiten normale openingstijden voor groepen geopend
- * Voor kinderen is een speurtocht verkrijgbaar maar verdere voorzieningen voor kinderen ontbreken (voor verbetering vatbaar)

Marketing en public relations

Het museum besteedt ook de komende jaren veel aandacht (en geld) aan het werven van publiek. Door middel van publicaties (liefst redactionele artikelen), advertenties in de diverse locale media en VVVgidsen, het uitbrengen van foldermateriaal, het sturen van persberichten, het vermelden in lopende agenda's van bladen en het verspreiden van affiches, naast het bijhouden van de website, probeert het museum bezoekers en belangstelling te genereren. Het museum kent een arrangement geheten “Koffie bij de boer”, dat bezoekers kunnen boeken waardoor ze kunnen zien wat boer en boerin op een modern melkveebedrijf inhoudt. De belangstelling hiervoor is echter gering. Bezitters van een bib-pas of een Friese museumpas kunnen sinds kort gratis koffie of thee krijgen, een kans meer publiek te begroeten. Het museum is lid van twee regionale VVV's , is informatie -en folderpunt voor één VVV en maakt gebruik van de promotie-kanalen via deze toeristische organisaties. De mogelijkheden voor marketing zijn wel beperkt door onze budgettaire grens. Prioriteit is de komende jaren proberen een minder groot deel van het budget hieraan te besteden, door bv. meer digitaal aanwezig te zijn (kosten stegen € 450,- t.o.v. 2018).

Bij het bepalen van een effectieve strategie voor de werving van meer publiek is kennis en inzicht nodig van de potentiële markt. Deze kennis trachten we te vergroten door het bijwonen van workshops (MFF) op dit gebied en door te luisteren naar bezoekers. Mogelijk dat voor het “Samenwerkingsverband musea in SWF “ in oprichting hier een taak is weggelegd.

Het museum kent ca. 275 donateurs die niet zijn verenigd. Om deze belangrijke financiële ondersteuners beter en gemakkelijker te informeren willen we nog meer @mailadressen van hen verzamelen. Het achterliggende doel hiervan is ook deze groep, meer dan nu het geval is, naar het museum te lokken, want de vrienden zijn van belang om het museum in de gemeenschap te positioneren.

Deze positie moeten we proberen te versterken door de komende tijd de nieuwe inwoners van Wommels vriend te maken.

Overige publieksactiviteiten

Het museum organiseert lezingen in de winter en ook op de Open Dagen, rondleidingen, filmmiddag, NLDoe dag, boekpresentatie, verhalenavond en soms een klein muziekoptreden. De lezingen op zondagmiddag trekken veel toehoorders die herhaaldelijk vragen hiermee door te gaan. Het bestuur wil dit beleid graag voortzetten maar soms verhinderen de wisselexposities dit.

4. Bedrijfsvoering

4.1 Huisvesting en veiligheid

Wat betreft de omvang t.b.v. de publieks- en de collectiefunctie kan het museum geen beleidsplannen op papier zetten, want de omvang is en blijft de huidige. Knelpunten in de huisvesting zijn een kantoorruimte en een ruimte voor de ontvangst van een groep. Het eerste is niet op te lossen en in geval een grote groep heeft gereserveerd proberen we in overleg deze te splitsen door ons arrangement aan te bieden of met de dorpskerk een deelontvangst te regelen.

De kwaliteit van het monument is voor verbetering vatbaar. Het monument wordt middels een Periodiek Instandhoudings Plan (PIP) om de 6 jaar door de Monumentenwacht Fryslân geïnspecteerd, waarna een inspectierapport verschijnt. Aan de hand van dit rapport vraagt Buro Erfdiel subsidie voor de restauratie aan bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Een grote restauratieperiode was 2013 -2018 en voor het museum staat voor de jaren 2019 -2024 de nieuwe gepland. De kosten van deze restauratie zijn op € 19.000, – begroot, waarvan de RCE € 4266, – als subsidie verstrekt.

De veiligheid van de bezoekers is redelijk te garanderen vanwege de kleine omvang van het museum, de vluchtdeuren, de goedgekeurde brandblussers en de open situering. Het pand is buiten openingsuren via een alarminstallatie beveiligd. Tijdens de openingstijden is er één vrijwilliger aanwezig en dit beleid wordt niet gewijzigd.

4.2 Personeel en organisatie

De zelfstandige St. it Tsiispakhûs kent momenteel een bestuur bestaande uit vier personen (vrijwilligers), die volgens het in de statuten vermelde schema aftreden. Het minimaal vereiste aantal van vijf bestuursleden (zie art. 8 van de statuten) verplicht het bestuur op de ingeslagen weg voort te gaan. Voor specifieke onderwerpen is een gedelegeerde verantwoordelijkheid bij één van de bestuursleden gelegd (voorbeeld de registratie of het vrijwilligersbeleid). De binding met de dorpsgemeenschap wordt voor een deel gerealiseerd door de samenstelling van het bestuur dat voornamelijk uit die gemeenschap komt, voor een ander deel door de groep vrienden van het museum. Dit geldt ook voor de samenstelling van het corps vrijwilligers.

Het museum heeft geen personeel maar beschikt voor het uitoefenen van de publieksfunctie over een groep van ca. 22 vrijwilligers met heel verschillende achtergronden. Het is van belang de groep vrijwilligers jaarlijks uit te bouwen omdat de knelpunten leeftijd en/of gezondheid vaak een reden is om afscheid te moeten nemen. Museum it Tsiispakhûs heeft sinds dit jaar een Vrijwilligersbeleid; zie aldaar. Een vrijwilligersovereenkomst moet binnenkort worden opgemaakt.

Ieder jaar aan het begin van het seizoen belegt het museum een vrijwilligersmiddag waarop instructies worden gegeven, achtergronden bij de expositie worden belicht en de Ethische Code voor Musea wordt doorgenomen. Bijscholing van vrijwilligers wordt mondeling door een bestuurslid op de twee-maandelijke vervolgbijeenkomsten gegeven. De bijscholing kan intensiever maar de vrijwilligers zijn geen rondleiders. Meerdere keren per jaar ontvangen de vrijwilligers een elektronische nieuwsbrief waarbij erop wordt gelet dat museumnieuws hen als eerste bereikt. Helaas worden zij slechts één maal per jaar voor een uitstapje als blijk van waardering uitgenodigd.

4.3 Automatisering

Het museum registreert de collectie met behulp van het computerprogramma Word en met Excel. Het bekende registratieprogramma Adlib is voor het museum te kostbaar nu de gratis versie niet meer verkrijgbaar is. Op dit onderdeel zal het beleid niet worden gewijzigd. Een kassasysteem ontbreekt; er is aansluiting op Internet. Aanschaf van een laptop en een beamer om bij lezingen e.d. te gebruiken staat op de verlanglijst. Knelpunten in de automatisering zijn het ontbreken van voldoende kennis op dit gebied. Het gebruik van ICT wordt voor de publiekstaak op de website toegepast.

4.4 Verzekeringen

Aan de verzekering wordt het museum ieder jaar herinnerd door de stevige nota. Het museum heeft een verzekering met uitgebreide voorwaarden bij Interpolis afgesloten: bedrijfsgebouw, inventaris, voorraad van derden en een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering. Nieuwe tussentijds binnenkomende bruiklenen worden bij de verzekeringsmaatschappij aangemeld. De penningmeester is verantwoordelijk voor deze portefeuille. Vrijwilligers zijn via de gemeente SWF collectief aanvullend verzekerd. Het museum heeft geen rechtsbijstandverzekering.

4.5 Financiën en begroting

Voor de financiële situatie zie de jaarrekeningen.

Het museum is voor de exploitatie afhankelijk van de opbrengsten van entreegelden, van de gemeentelijke subsidie en van de bijdragen van de donateurs. De komende jaren hopen we net als de afgelopen jaren weer deel te kunnen nemen aan de RaboClubSupport actie, die elk najaar start en het museum een mooi bedrag én publiciteit heeft opgeleverd.

Het werven van financiële middelen gaat vaak op ad hoc basis. Structureel is alleen de jaarlijkse subsidie van de gemeente. Aanvullende financiers benaderen we slechts voor specifieke projecten zoals de restauratie van het pand of in geval van een bijzondere activiteit. Aanvullende middelen worden in eerste instantie bij provinciaal opererende of streekgebonden fondsen aangevraagd.

Betreffende de al genoemde flinke restauratie van het gebouw van 2019 tot 2024 is een resterend bedrag van ca. € 14.000,- nodig. Het bestuur zal de komende tijd de nodige fondsen en andere subsidieverstrekkers moeten aanschrijven om dit bedrag te verzamelen, want de restauratie dient vóór 2025 te zijn voltooid. Vóór de gemeentelijke herindeling in 2018 is een plan ontwikkeld het gebouw over te dragen aan de 'Stichting Monumentenbehoud' van resp. de oude gemeente Littenseradiel en later van de huidige gemeente SWF. Dit plan hebben ambtenaren bij de herindeling jammerlijk vergeten naar de nieuwe gemeente mee te nemen en deze stelde bij overdracht voorwaarden, die het museum niet kon invullen. Een wethouder van de huidige gemeente SWF, op bezoek bij het museum, adviseerde het bestuur dit nogmaals te proberen. Onderzoek naar de mogelijkheden van overdracht en de voorwaarden is de komende tijd gewenst.

Het museum hanteert met zorgvuldig bestuur en transparante verantwoording de Governance Code Cultuur voor zover van toepassing op de St. it Tsiispakhûs.

5. Samenvatting beleidsplan 2019 -2024

Met onderhavig beleidsplan 2019-2024 legt de St. it Tsiispakhûs haar toekomstvisie neer dat de basis vormt voor de toekomstige koers van het museum. De hoofddoelstellingen, uitgewerkt in concrete doelstellingen geven aan welke doelen worden nagestreefd, die in ieder hoofdstuk verder zijn uitgewerkt. Omdat er dit jaar sprake is van een bijna voltallig bestuur kan beleid realiteit worden. Lokaal is museum it Tsiispakhûs inmiddels een begrip geworden, regionaal beslist nog niet. Het museum is trots op wat er tot nu toe is bereikt, op haar verankering in de gemeenschap en zal zich verder ontwikkelen op de ingeslagen weg om de erfgoedcollectie en de kennis daarover te vergroten en over te dragen aan de volgende generatie. Nieuwe doelgroepen en een nieuwe generatie bezoekers aanspreken moet worden gerealiseerd ook om hiermee voor de toekomst voldoende en nieuwe vrijwilligers aan het museum te kunnen binden. Streven moet ook zijn een grotere groep inwoners van Wommels e.o. bij het museum te betrekken.

Met een compleet bestuur deze beleidsdoelen proberen te bereiken is het streven.

